

Beste heer, mevrouw,

Vanuit de afdeling leerplicht, gemeente Rotterdam, willen wij graag reageren op het wetsvoorstel Wet invoering Leerrecht.

We willen hiervoor voor een groot deel aansluiten bij de reactie die vanuit Ingrado is gegeven: https://www.ingrado.nl/assets/uploads/Reactie_Ingrado_op_internetconsultatie_leerrecht_12_januari_2021.pdf

Aanvullend daarop willen wij ook nog meegeven dat:

- Op het moment dat de wetgever inderdaad wil uitgaan van de ontplooiingsmogelijkheden van de jongere, dan zou ons inziens artikel 5 onder a niet meer nodig zijn; er zou dan immers voor iedereen plaats moeten zijn in het onderwijs. Dit vraagt dan tegelijkertijd om een omvorming van de huidige onderwijspraktijk. Hierbij moet er zoals ook Ingrado stelt, ruimte zijn om kinderen en jongeren voor wie dat passender is, buiten de context van het schoolgebouw te ondersteunen in het leren en ontwikkelen. Dat moet dan ook kunnen tussen de 1 en 100% als dat passender is.
- Het wetsvoorstel stelt voor om artikel 7 LPW aan te passen naar dat ook een verklaring van een arts of van een academisch gevormde of daarmee bij ministeriële regeling gelijkgestelde pedagoog of psycholoog is overgelegd. In plaats van de onafhankelijk arts die nu door de gemeente wordt aangewezen. Uit de praktijk van de afgelopen jaren weet de afdeling Leerplicht van de gemeente Rotterdam dat niet alle behandelaars voldoende kennis hebben over bijvoorbeeld het onderwijsveld om een oordeel over de ontplooibaarheid van de leerling te kunnen geven. Maar ook hebben wij gezien dat bijvoorbeeld vrij gevestigde psychologen beïnvloed werden door de ouders en geen onafhankelijk advies konden geven. Wij begrijpen dat we op basis van de Wet BIG zouden moeten kunnen uitgaan van de professionele standaarden, maar pleiten desondanks voor een afspraak over de route van het advies van deze persoon. Een voorbeeld van een route zou kunnen zijn dat dit advies tot stand moet komen in samenspraak met de samenwerkingsverbanden en de jeugdarts.
- Daarnaast is het ons uit het wetsvoorstel onduidelijk welke arts het definitieve advies mag geven; is dat de behandelend arts? Is dat de jeugdarts? Moet de jeugdarts altijd worden ingeschakeld? Ook als een behandelend arts een verklaring geeft? En wat als de adviezen van deze artsen elkaar tegenspreken? Uitgangspunt bij deze antwoorden zou ons inziens het ontlasten van de ouders moeten zijn. Onze ervaring met deze ouders is dat zij vaak jarenlang bezig zijn geweest met allerlei specialisten, behandelaars, enzovoort. Een nieuwe procedure moet hier rekening mee houden!
- In het wetsvoorstel wordt onvoldoende rekening gehouden met leerlingen die nog niet ingeschreven hebben gestaan op een school (per jaar in Rotterdam ongeveer 1/5^{de} deel van de vrijstellingen) en met leerlingen die op latere leeftijd vanuit een ander land naar Nederland komen.
- In het wetsvoorstel missen wij ook specifiek aandacht voor Mbo leerlingen, hier is in ieder geval geen samenwerkingsverband van toepassing.
- In het wetsvoorstel missen wij de route op het moment dat de wens voor het beroep op vrijstelling vanuit ouders zelf komt. In de huidige route is het mogelijk dat het beroep op vrijstelling binnenkomt bij leerplicht en dat school, cjb en/of samenwerkingsverband niet op de hoogte zijn. Wordt dan van leerplicht verwacht dat zij deze alsnog inschakelen?
- De toename van het aantal vrijstellingen van de leerplicht van jeugdigen die zich niet kunnen ontwikkelen omdat het onderwijsaanbod op scholen niet aansluit op hun onderwijsbehoefte, duidt er op dat ook jongeren vrijgesteld worden van de leerplicht die wel onderwijs kunnen volgen maar niet gebaat zijn bij feitelijk schoolbezoek. (Feitelijk) schoolbezoek is echter geen voorwaarde voor de inschrijving op een school. Dat blijkt uit de regeling van de vrijstelling van

schoolbezoek op grond van artikel 11 Leerplichtwet voor ouders van op school ingeschreven leerlingen. Een uitschrijving vanwege ongeschiktheid van een leerling voor het volgen van onderwijs op een school, waarmee een leerling het recht op van overheidswege bekostigd onderwijs wordt onthouden, is in strijd met artikel 29 van het Kinderrechtenverdrag. Wij zien ziekte bij art. 11 meer als kortdurend ziekteverzuim (kinderen gaan naar school maar vallen uit vanwege ziekte). Dus niet het langdurig ziekteverzuim waarbij ouders over willen gaan tot beroep op vrijstelling.

Daarnaast hebben wij, in overleg met onze grootste samenwerkingsverbanden (PPO en Koers VO) naar het wetsvoorstel gekeken en daar zijn nog een aantal aanvullende punten uit gekomen:

- Het doel van deze wetgeving kan voor een groot deel al ondervangen worden door de rol van de jeugdarts op scholen te versterken, bijvoorbeeld door hen vast onderdeel te laten zijn van het MDO op een school. Een school kan dan leerlingen die afwezig zijn bespreken in het MDO; alle partijen aanwezig kunnen dan, afhankelijk van de reden van afwezigheid, hun expertise inzetten om van afwezigheid weer aanwezigheid te maken. Een wetsvoorstel om verplichte minimale deelname in het MDO voor alle partijen in te richten zou wellicht meer welkom zijn. In een MDO zitten ook de leerplichtambtenaar en de vertegenwoordiger van het samenwerkingsverband, alsmede de schoolmaatschappelijk werker, die weer de verbinding is naar de wijkteams.
- Door deze wetswijziging komt er naast de lijst langdurig relatief verzuim (thuiszitters), bijgehouden in twee lijsten door zowel leerplicht als de samenwerkingsverbanden, een extra lijst "dreigend verzuim" bij. Wij zouden ervoor willen pleiten om tot een gezamenlijke registratie te komen van alle meldingen. We stellen voor om voor alle kinderen/jongeren die niet op school zijn, gebruik te gaan maken van één digitaal systeem. Een optie is om hierbij ook samen bij te gaan houden of het lukt om tijdig (binnen drie maanden) tot een passend aanbod van onderwijs en/of hulp te komen.
- De termen voor het verzuim lopen steeds vaker door elkaar heen en zijn communicerende vaten. Met dit wetsvoorstel komt er zelfs nog een term bij: dreigend verzuim. In het kader van Leerecht is het beter te spreken over aan- of afwezigheid. Bij afwezigheid kunnen allerlei factoren gelijktijdig meespelen. Door afwezigheid te bespreken in het MDO met verschillende partners kan de juiste aanpak afgesproken worden. Hiervoor zal soms leerplicht, soms het CJG, soms maatschappelijk werk/het wijkteam en soms het samenwerkingsverband als eerste aan zet zijn. Vanuit een gedeelde morele zorgplicht zorgen we hierbij samen voor een passend integraal aanbod. Dat doen we in goed overleg met ouders en kind/jongere.

Tot slot hebben wij ook overlegd met onze JGZ (CJG Rotterdam-Rijnmond):

Zij hebben aangegeven zich aan te sluiten bij de reactie van AJN en zien er naar uit om aansluitend op de wetswijziging meer lokale samenwerking te gaan vormgeven.